

TAFOFIEL 11 – april 2012

Sinds februari 2010 mag u van Epitaaf vzw op gepaste tijd een nieuwsbrief in uw mailbox verwachten. Wij hopen u op deze manier beter en sneller te informeren over onze activiteiten.

Worden behandeld in deze Tafofiel 011

1. Erfgoeddag 22 april 2012: Helden van 1830
2. Ledenactiviteiten
3. Week van de Begraafplaatsen 2012
4. Duitse dodenakkers: Keulen
5. Bloemlezing uit de pers
6. Open-deurdagen
7. Lidgelden

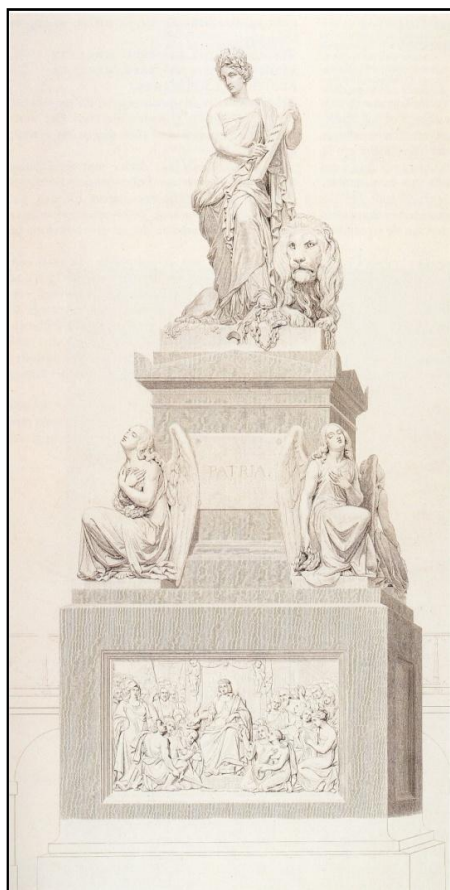
De naam Tafofiel, uit het Grieks "taphos" = graf, en "philos" = vriend, een gepaste naam dus voor de elektronische nieuwsbrief van Epitaaf vzw.

Veel leesplezier.

ERFGOEDDAG 22 APRIL 2012

De vergeten helden van 1830

Doorlopend open tussen 10 en 18 uur, Museum voor Grafkunst en kerkhof van Laken

De gipsen reliëfs die model stonden voor het monument ter ere van de martelaren van 1830, gerealiseerd door Guillaume Geefs (1805-1883) zijn bewaard in de voormalige ateliers Salu en maken heden deel uit van de collectie van Epitaaf vzw. Deze vier bas-reliëfs verhalen de gebeurtenissen uit de strijd van 1830. Bij de restauratie van het monument in situ in 2005 speelden deze gipsen modellen een belangrijke rol.

Deze reliëfs vormen de aanleiding om de vergeten helden van de Belgische onafhankelijkheid in de kijker te plaatsen. Ze geven op bijzondere wijze gestalte aan de manier waarop het jonge België haar onafhankelijkheidsstrijders herdacht. De realisatie van het monument (voltooid in 1840) werd in de pers kritisch gevolgd en leert ons veel over de zoektocht van de jonge natie naar haar eigen identiteit. Het monument aan de Martelaren heeft ook een bijzondere funeraire betekenis. Het staat bovenop de crypte waar de 467 vrijwilligers die op 23, 24 en 25 september 1830 het leven lieten voor de Belgische onafhankelijkheid nog steeds begraven liggen.

Vanuit de tentoonstelling die rond het monument aan de martelaren wordt opgezet kan een relatie gelegd worden naar diverse toonaangevende Belgen van het eerste uur die

op het kerkhof van Laken hun laatste rustplaats vonden.

De Franse generaal en diplomaat Augustin Daniel Belliard (1769-1832) speelde een belangrijke rol bij het ontstaan van het Belgische koninkrijk. De sobere cenotaaf op het kerkhof van Laken (zijn lichaam werd overgebracht naar het Père Lachaise in Parijs) vervalft in het niets vergeleken bij het standbeeld van de hand van Guillaume Geefs dat voor hem werd opgericht aan het Brusselse Warandepark. Nicolas Jean Rouppe (1768-1838) was nauw betrokken bij de septemberopstand, werd lid van het Nationaal Congres en daaropvolgend volksvertegenwoordiger. Hij was ook de eerste burgemeester van Brussel in het onafhankelijke België. Op zijn graf werd een statige obelisk gezet. Graaf Jacques André Coghén (1791-1858) was onze eerste minister van financiën. Hij rust onder een levensgrote grafzisant van de hand van G. Geefs omgeven door een neoromaanse kapel van arch. Cluysenaar. Charles Niellon (1795-1871) was een generaal die actief deelnam aan de Belgische onafhankelijkheidsstrijd en die in 1832 met zijn vrijkorps "les Chasseurs de Niellon" deelnam aan het beleg van Antwerpen. Hij ligt begraven onder een stenen kanon!

PRAKTISCH:

De tentoonstelling is doorlopend open tijdens Erfgoeddag van 10u tot 18u

Rondleiding langs graven van de helden van 1830:

10u30 & 14u00– Nederlandstalig

11u30 & 14u30– Franstalig

Voorafgaand:

ZATERDAG 21 APRIL

**EXCLUSIEVE VOOROPENING VOOR EPITAAFLEDEN OP MET BEZOEK AAN DE CRYPTTE
ONDER HET MARTELARENMONUMENT**

In de aanloop naar de erfgoeddag bieden wij onze leden een exclusief bezoek aan de crypte onder het Martelarenmonument op het Martelarenplein te Brussel. Wij worden er ontvangen door "De Kinderen en Nakomelingen van de Strijders van 1830" vzw, in groot ornaat en met het bijpassende ritueel.

<http://www.b1830.be/royalsociety/index.html>

Na dit bezoek dat ca. 1 uur duurt zakken we af naar Laken waar we in het voormalige atelier Salu onze leden ontvangen met een drankje en tijd nemen voor een babbel.

Afspraak Martelaarsplein Brussel om 16u15. Het bezoek start om 16u30

Drink in Laken, Atelier Salu, omstreeks 18u.

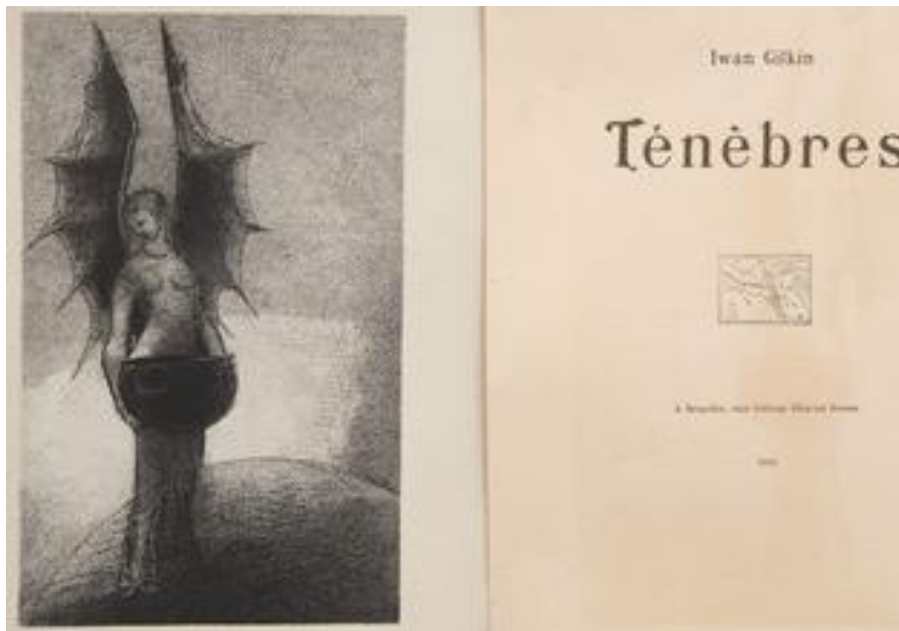
Inschrijving noodzakelijk, ten laatste tot 18 april 2012 op info@epitaaf.org

LEDENACTIVITEIT

Wandeling langs graftekens van schrijvers, dichters en toondichters op het kerkhof van Laken, met aansluitend muzikale link en drink

5 mei 2012 14u,

Een initiatief i.s.m. het Davidsfonds Laken

Iwan GILKIN, Ténèbres, 1892, met frontispice van Odilon Redon

4

Het kerkhof van Laken biedt de mogelijkheid om het funerair erfgoed en het rijke culturele verleden van de hoofdstad uit verschillende invalshoeken te benaderen.

Op vraag van de Lakense afdeling van het Davidsfonds verzorgt Epitaaf een rondleiding langs de graven van schrijvers, dichters en toondichters. Deze wandeling brengt ons langs bekende en minder bekende namen (Marie Pleyel, Jules Strauwen, Michel de Gelderode, Ywan Gilkin, La Malibran, Edmond Picard, André Van Hasselt, Willem De Mol e.a.). Uit het oeuvre van deze dichters en schrijvers zullen korte stukjes worden voorgelezen en uiteraard wordt ook duiding gegeven bij de graftekens zelf.

Het Davidsfonds zorgt voor de nodige muzikale omkadering in het atelier Salu. Deze activiteit zal ook opengesteld worden voor Epitaaf leden. De rondleiding wordt verzorgd door Linda Van Santvoort en Bénédicte Verschaeren.

Wie interesse heeft kan zich alvast inschrijven op info@epitaaf.org met vermelding "inschrijving 5 mei". De deelnameprijs is 7 euro voor leden, 9 euro voor niet-leden van Epitaaf vzw en Davidsfonds Laken.

AANKONDIGING

De Europese Week van de begraafplaatsen van 26 mei t/m 3 juni 2012

5

De Europese Week van de Begraafplaatsen, WBP, is een initiatief van ASCE, Association of Significant Cemeteries in Europe (www.significantcemeteries.org). Momenteel zijn er zo'n 130 Europese begraafplaatsen uit meer dan 20 Europese landen bij deze organisatie aangesloten. Ook een aantal verenigingen die betrokken zijn bij het funerair zijn lid van ASCE.

In 2012 wordt de Week voor de tiende maal georganiseerd, tussen zaterdag 26 mei en zondag 3 juni 2012. Het kan gaan om uiteenlopende initiatieven, zoals een georganiseerde rondleiding op een begraafplaats of op een kerkhof, een tentoonstelling over een funerair gegeven, een voordracht, een performance of een toneelvoorstelling,...

De brochure voor de editie 2012 is momenteel in opmaak, u zal die in de loop van april via e-mail ontvangen.

POETSDAG TE LAKEN

14 april 2012, vanaf 10 u

Museum voor Grafkunst, voormalige ateliers Salu

Zin om in de lente de handen in elkaar te slaan, in een vriendschappelijke sfeer? Kom dan op 14 april naar Laken. Zowel de wintertuin als de buitentuin wordt aangepakt, er is het traditioneel kuiswerk zoals afstoffen en ramen poetsen, alsook dakgoten vrijmaken enz. Iedereen is welkom om wat bij te dragen in het opfrissen van dit bijzondere historisch kader van de voormalige ateliers Salu. Indien u interesse hebt, dat bij voorkeur vooraf aanmelden op info@epitaaf.org of 03/665.02.19.

ARTIKEL

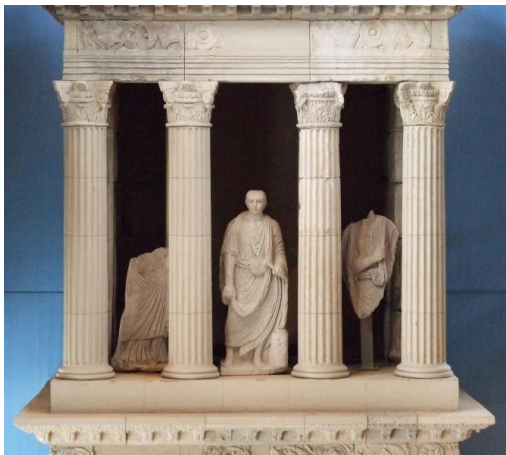
Duitse dodenakkers; Keulen

Tekst en foto 's: Anne-Flor Vanmeenen

Voor een tweede escapade in Duitsland nodig ik u graag uit naar de deelstaat Nordrhein-Westfalen. Vlak bij de deur en tegelijk een ongelofelijk rijke regio op funerair gebied. Er zijn o.a. interessante begraafplaatsen in Bonn, Bochum-Stiepel, Aachen, Düsseldorf, Kleve, Lemgo, Minden en Stolberg. Misschien komt één van deze schone onbekenden later in deze reeks nog aan bod, maar dit keer gaat Keulen met de volle aandacht lopen. Stad aan de Rijn bekend voor haar kunst en kathedraal, kerstmarkt en carnaval, Kölsch-bier, en natuurlijk de onvergetelijke 'Eau de Cologne'. Zo'n rijk heden en verleden doen hopen op een even royaal funerair erfgoed en inderdaad, veel prominente doden hebben zich in Keulen onder prachtige en boeiende graftekens voor eeuwig te slapen gelegd.

Funeraire parels uit een ver verleden

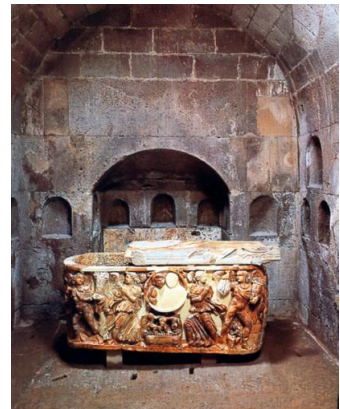
De streek rond Keulen is al eeuwenlang bewoond en daar zijn diverse sporen van bewaard. Er werden neolithische grafheuvels teruggevonden die door hun grafgiften een rijke bron voor

archeologisch onderzoek vormen. Nog beter gedocumenteerd zijn echter de Romeinse vondsten. Gericht onderzoek en noodopgravingen tijdens bouwwerken in Keulen leveren al jarenlang boeiende informatie en voorwerpen op. In het Römisch-Germanisches Museum kun je werkelijk exclusieve schatten ontdekken: sarcofagen, grafurnen, grafgiften, grafinschriften, Het museum is thematisch opgebouwd en heel veel thema's (bv. handel, leger, religie,...) maken dankbaar gebruik van taferelen op grafstenen om bepaalde zaken te illustreren. Ook bij de

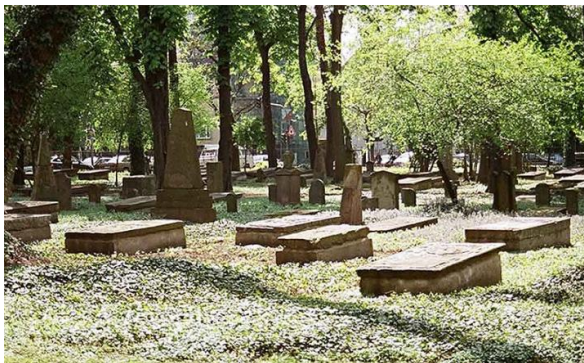
niet-funeraire thema's krijgt een tafotiel hier dus flink waar voor zijn geld! Er is ook een reconstructie van het indrukwekkend grafteken van de legionair Poblicius (40 n. Chr.) te bewonderen. Zoals de naam van het museum doet vermoeden, zijn er daarnaast natuurlijk heel wat Germaanse vondsten te zien.

In het stadsgebied Weiden, in de Aachener 1328, kan je dan weer een Romeinse grafkelder uit de 2e eeuw bezoeken. Hij werd per toeval ontdekt tijdens bouwwerken en hoort wellicht bij een landgoed in de buurt waarvan nog geen sporen zijn gevonden. De grafkamer bevat een mooi bewerkte sarcofaag, enkele bustes, stenen zetels, foto's en informatieborden. Funerair erfgoed zoals je dat maar zelden terug vindt! Andere, meer bescheiden Romeinse graven kan je zien onder de kruisgang van de Sint-Severinskerk (Im Ferkulum 29) en in Köln-Zollstock in de Ausserer Grüngürtel (onder een afdakje).

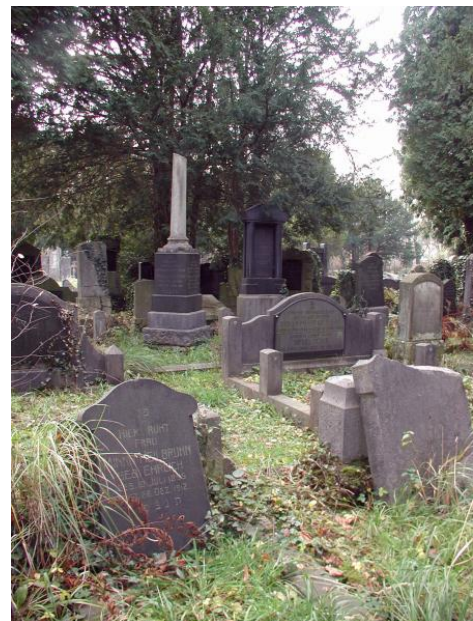
Middeleeuwen

Historische omwentelingen zoals de kerstening van en later via de Romeinen, en de heerschappij van Karel de Grote hebben op funerair vlak hun sporen nagelaten. Begraven gebeurde stilaan enkel nog in of rond de vele kerken die Keulen rijk was. Onder de tientallen kerken van de stad, zijn er nog steeds 12 romaanse en 4 gotische te vinden. Elke zichzelf respecterende kerk herbergde een of ander relikwie en in Keulen zijn die vaak van meer dan gemiddeld belang. Die van de drie Koningen en de heilige Ursula met haar 11000 maagden schopten het zelfs tot op het stadswapen (3 kronen en 11 zwarte vlammen/bloeddruppels). Hoewel de meeste kerken zwaar te lijden hebben gehad onder de bombardementen tijdens WOII, zijn er nog steeds een paar mooie epitafen, sarcofagen en andere funeraire overblijfselen te zien. De grootste collectie is natuurlijk te vinden in de Dom van Keulen, die heel wat grafkapellen telt. De aandachtige bezoeker kan er onder andere de vormgeving van de gisant van (late) middeleeuwen tot barok aanschouwen. Van de begraafplaatsen rond de kerk is meestal weinig tot niets meer te merken. Ze werden geruimd na de napoleontische hervormingen die tot de aanleg van het grote Melatenfriedhof geleid hebben.

Het begraven binnen of rond de kerk, gold natuurlijk enkel voor de katholieke meerderheid. Joden en protestanten werden verzocht buiten de stadsmuren te begraven. Er is in Keulen nog steeds een zogenaamd 'Geusenfriedhof' te vinden (Kerpenerstrasse). De protestantse begraafplaats opende in eind 16^e eeuw en de laatste bijzetting had plaats in 1876. Sinds 1828 werden protestanten toegelaten tot de centrale begraafplaats, het Melatenfriedhof. Het Geusenfriedhof wordt als park en openluchtmuseum nog bewaard en biedt een inkijk in protestantse funeraire beeldentaal van de 16e, 17e, 18e en 19e eeuw. Het wemelt er van Bijbelcitaten en vanitassymboliek. De meest voorkomende stijl is het neoclassicisme, de meest voorkomende grafvormen zijn zerken, stèles en obelissen.

Joden werden in de loop van de geschiedenis eveneens vaak buiten de stadsmuren gehouden, en hun doden zo mogelijk nog vaker. In Deutz (Am Judenkirchhofsweg) is een begraafplaats bewaard die dienst deed tussen 1698 en 1941. Wie nood heeft aan een klinkende naam kan hier tussen de ruim 3000 verweerde stenen onder andere op zoek naar filosoof Moses Hess. Opmerkelijk zijn de vele vlakke graven ook al betreft het geen Sefardische begraafplaats. In de onmiddellijke nabijheid lag een Pruisisch fort en om een vrij schutsveld te behouden mochten hier tussen 1859 en 1882 enkel liggende zerken geplaatst worden. Een historisch curiosum.

Melatenfriedhof

Dé funeraire hoofdattractie van Keulen blijft niettemin toch zonder twijfel het Melatenfriedhof. Het opende zijn poorten in 1810 toen de wetten van Napoleon begraafplaatsen buiten de stad oplegden. De keuze viel op een terrein waar vroeger een leprahuis gestaan had, wat nog doorklinkt in de naam 'Melaten'. Ook de terechtstellingsplaats 'Rabenstein' was in de buurt, dus de dood was hier geen onbekende.

Alle gebouwen van de leprozerie werden afgebroken behalve de 14^e-eeuwse kapel die in het plan van de begraafplaats werd ingewerkt. Een vorm van erfgoedbescherming avant-la-lettre. De architect

werd Wallraf. Zijn naam leeft nog verder in het Wallraf-Richartz-museum die onderdak biedt aan een onwaarschijnlijke kunstcollectie van middeleeuwen tot impressionisme. Wallraf koos voor een strak, geometrisch grondplan geleid door ideeën uit de Verlichting en het rationalisme. Ook de diverse Latijnse, belerende slogans op de poorten en muren getuigen van deze voorkeur.

In 1826 tekende de gerenommeerde tuinarchitect Weyhe het groenplan uit dat van deze begraafplaats tot op heden nog steeds een groene oase maakt. In elk seizoen heeft het Melatenfriedhof iets te bieden en krioelt het er van leven (vossen, katten, konijnen, vogels, eekhoorns, vlinders,...).

De begraafplaats onderging meermaals een uitbreiding en sluit nu af op een oppervlakte van 43,5 ha. Telkens werd er echter met respect voor het oorspronkelijke plan gewerkt, waardoor een 'patchwork-effect' vermeden is en het geheel nog steeds harmonisch oogt. In 1917 werd het Melatenfriedhof gesloten maar onder zware druk van de bevolking opende het weer in 1923. Tijdens WOII werd enorm veel schade toegebracht aan de begraafplaats. Verschillende graven werden met zorg gerestaureerd. Er staan nu ongeveer 3000 historische graven op de monumentenlijst en sinds 1981 is ook een systeem van grafadoptie in werking getreden.

Interessante gebouwen op de begraafplaats zijn bijvoorbeeld het neorenaissancistische toiletgebouw ontworpen door Heimann in 1896. Diezelfde tekende ook twee poorthuisjes in Jugendstil uit waarvan nog eentje

bewaard is gebleven. In het midden staat de oude Trauerhalle uit 1880 in neoromaanse stijl, die er momenteel een beetje deerlijk aan toe is.

Maar het Melatenfriedhof bezoek je natuurlijk in de eerste plaats voor de grafmonumenten. De

middenas werd soms als 'Millionen Allee' betiteld en geeft daarmee prijs dat heel wat rijke burgers er graag uitpakten met hun goede smaak en groot vermogen. De begraafplaats is een staalkaart van diverse stijlen uit de 19^e en 20^e eeuw. Hier en daar zie je wat late barokinvloeden, maar vooral het neoclassicisme viert hoogtij. De romantiek en de hernieuwde aandacht voor het afwerken van de Dom bracht ook een liefde voor neogotiek naar de begraafplaats. Begin 19^e eeuw breken diverse neostijlen door en ook de Gründerzeit (19^e eeuw) doet zijn kunsthistorische duit in het zakje met enkele bijzondere mausolea. Heel wat bekende kunstenaars en architecten hebben graftekens uitgewerkt voor deze dodenakker. De reformbeweging begin 20^e bracht versobering maar kon toch invloeden van expressionisme, kubisme en Jugendstil niet vermijden. Tenslotte zijn er ook opmerkelijke vormen van moderne en hedendaagse kunst te vinden, bijvoorbeeld de engel van Gies op het graf van Görlinger of Vertikale V 1.11.71 van Cordone op het graf van Funke-Kaiser.

Op het Melatenfriedhof kun je je wandelingen laten inspireren door allerlei thema's en begrippen: chronologisch, stilistisch, bekende namen, karnavalisten, muzikanten, militairen,... Er bestaan speciale fotoreportages van de vrouwelijke treurfiguren en van de engelen op het Melatenfriedhof. Sommige onder hen zijn galvanoplastisch seriewerk, andere zijn parels van uniek vakmanschap. Er is op deze begraafplaats in elk geval zeer veel sculptuur te vinden naast de architecturale hoogstandjes. Hoe je het dus ook aanpakt, je blijft *altijd* ogen te kort komen.

Alle inlichtingen over de begraafplaatsen van Keulen kan je vinden op <http://www.stadt-koeln.de/6/gruen/friedhoefe>. Thalys of ICE, in Keulen raak je gemakkelijk en zonder zorgen, geen excuus meer om thuis te blijven.

BLOEMLEZING UIT DE PERS

Epitaaf bestuurslid Pierre Brewee volgt wat er verschijnt m.b.t. funerair erfgoed in de pers en media op de voet. Hij maakt voor ons een korte samenvatting. In geen geval heeft deze bloemlezing de bedoeling om volledig te zijn maar is ze eerder opgevat om er trends in aan te wijzen en soms ook de berichten van een kritische noot te voorzien.

Melle maakt werk van foetusweide

Op de gemeenteraad van 19 maart heeft het gemeentebestuur van Melle beslist werk te maken van een foetusweide. De plannen voor de herinrichting van de begraafplaats hebben nog een lange weg te gaan maar het voorziene plekje voor de foetusweide ligt er zo troosteloos bij dat het voorstel werd gedaan om nu al werk te maken van een betere omgeving. De cultuurraad wordt betrokken bij de zoektocht naar een aangepaste tekst voor de foetusweide.

Steeds meer sterrenweides op Vlaamse begraafplaatsen

Steeds meer gemeenten leggen op hun begraafplaatsen sterrenweides aan waar ouders hun kindjes die op 26 weken of vroeger gestorven zijn kunnen begraven. Vroeger werd het lichaampje van zo een vroeg geboren kind weg gemoffeld, maar gelukkig zijn de tijden veranderd: men beseft dat deze ouders ook verdriet kennen en behoefte hebben aan rouw. Op steeds meer plaatsen worden deze rouwende ouders én hun 'engeltjes' met respect bijgestaan. Kortrijk gaat in deze materie het verst: elk dood geboren kind wordt er begraven in een kleine witte kist. Zelfs bij vruchtafdrifvingen is dit het geval. Zonder naam weliswaar, maar steeds traceerbaar zodat de ouders altijd hun dood geboren kindje terug kunnen vinden wanneer ze daar nood aan hebben: in de praktijk blijken ouders immers af en toe opeens op zoek te gaan naar hun kindje, soms zelfs lange tijd na de feiten. Ouders krijgen na 30 of 40 jaar nog altijd de kans de naam op een gedenkplaat te zetten, kinderbegravenissen worden altijd volledig betaald door de stad en waar het Vlaams decreet stelt dat zo een lichaam 18 jaar begraven kan blijven worden in Kortrijk nooit kindergraven verwijderd zolang de ouders kenbaar maken dat ze het graf willen behouden.

11

Schelle geeft aparte begraafplaats een uniek uitzicht met waterpartij en fontein

Schelle begint dit jaar met een grondige vernieuwing en uitbreiding van de begraafplaats. Een aparte kinderbegraafplaats krijgt in ieder geval een heel bijzondere uitvoering: deze hoek van de begraafplaats wordt aangelegd in cirkelvorm en aangekleed met een waterpartij en een fontein. Voor de kinderen worden ook alle vormen van begraven verenigd in deze ene begraafplaats: naast de klassieke graven komen er ook een columbarium, urnenkelders en een aparte, kleine strooiweide. Op deze weide komt een vlinderboom waarop bij verstrooiing de naambordjes van de kinderen worden gehangen. Er is ook een aparte ruimte aangelegd voor het begraven van foetussen. Ook de

uitbreiding van de “klassieke begraafplaats” springt in het oog: deze uitbreiding wordt aangelegd in halve cirkelvorm, aansluitend op de kinderbegraafplaats, en klassieke zerken worden niet langer gebruikt. Een graf bestaat voortaan alleen nog uit een rugstuk: dit maakt dat er veel meer groen aan bod komt op de begraafplaats en het is gemakkelijker in onderhoud.

Vlaamse decreetswijzigingen rond lijkbezorging

Nabestaanden kunnen op elk moment vragen om de urne met de as van hun dierbare mee naar huis te nemen, ook al is deze begraven of bijgezet: een schriftelijke vraag vóór de crematie hoeft dus niet langer en men kan zich altijd bedenken over de bewaarplaats van een urne. Men kan ook na de crematie vragen de as op een plaats buiten de begraafplaats uit te strooien of de urne buiten de begraafplaats te begraven, en natuurlijk kan die toestemming ook vóór de crematie gevraagd worden. Een schriftelijk verzoek blijft verplicht, maar kan dus zowel voor als na de crematie. Nog even de wijziging rond de plaats van begraven toelichten: in je laatste wilsbeschikking kan je bepalen waar je begraven wil worden. De gemeente is niet verplicht deze wilsbeschikking te aanvaarden, maar de Vlaamse regering gaat er gewoon van uit dat deze vraag niet geweigerd wordt. De gemeente waar de overledene zijn laatste woonplaats had is wél verplicht de vraag aan de andere gemeente door te spelen. Een gemeente die een niet-inwoner begraaft mag daar wel voorwaarden aan koppelen, een extra belasting bijvoorbeeld. Wie geen laatste wilsbeschikking heeft opgemaakt volgt gewoon de oude regels en wordt begraven in de gemeente waar hij of zij woonde bij overlijden. Een laatste decreetswijziging die juist voor het verschijnen van deze Tafofiel werd bekrachtigd maakt tenslotte dat je bij een eventuele verhuis urnen kan laten verplaatsen zodat je niet opeens heel ver van de graven van je dierbaren komt te wonen: je neemt gewoon de urnen mee naar je nieuwe woonplaats. Het opgraven en verhuizen van kisten daarentegen is en blijft een heel uitzonderlijke actie die slechts in bepaalde gevallen wordt toegelaten.

12

Kortenaken gaat voor een koesterbos

De gemeente Kortenaken ziet het ook groen en kiest resoluut voor ... een koesterpark naast de begraafplaats. De gemeente plant verscheidene bomen en planten aan in dit park en wil naar eigen zeggen een rijke en blijvende mengeling van planten en dieren creëren. Door de aanleg van dit koesterpark willen ze een rustplaats realiseren voor de bezoekers van de begraafplaats die na het bezoek aan het graf van hun dierbare nog even behoefte hebben aan een moment van bezinning in een groene en rustige omgeving. Het koesterpark komt tot stand in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant en het Regionaal Landschap Zuid-Hageland.

Putte zoekt peters voor oude graven

De gemeente Putte heeft grootse funeraire plannen: graven worden beschermd, eregraven en monumenten worden opgericht en voor oude graven worden peters gezocht. Op de verschillende begraafplaatsen van de gemeente worden monumenten opgericht voor de oud-strijders en de

gesneuvelden: men hoopt deze in mei te mogen onthullen. De gemeente gaat ook een lapidarium oprichten bij de heemkring: op het heemterrein op de Heuvel wordt een ruimte vrijgemaakt waar bepaalde ruggen, beelden, herdenkingsplaatjes en Jezusbeelden samengebracht worden die afkomstig zijn van geruimde graven.

Beschermd kerkhof van Gijverinkhove ondergaat gedaanteverwisseling

Het kerkhof van Gijverinkhove krijgt opnieuw zijn oude glans, met de reconstructie van een bomenrij langs de toegangsweg en groene paden tussen de graven. In opdracht van de West-Vlaamse Intercommunale (WVI) voerde kunsthistorica Anne-Mie Havermans een kunsthistorisch onderzoek uit. De inventaris van het kerkhof bevat 152 graftekens die gezien worden als “waardevol”, waaronder 54 gietijzeren en 31 betonnen kruisen, en zijn opgenomen in een databank. Wanneer een concessie nog niet verlopen is kan de familie een subsidie van tachtig procent krijgen bij een restauratie, als de concessie wel al verlopen is kan het gemeentebestuur de restauratie volledig bekostigen met subsidies. Landschapsarchitect Andy Malengier, die aangesteld werd voor de herinrichting van het kerkhof, stelt voor om terug te gaan in de tijd: hij wil opnieuw een toegangsweg met dubbele bomenrij creëren en wil tussen de graven grasmatten leggen. Het columbarium tegen de kerkmuur zou verdwijnen en het accent zou liggen op een nieuwe strooiweide met columbariumkubussen, aan de noordkant van het kerkhof, daar waar nooit begraven werd.

Groene begraafplaats van Sint-Niklaas eindelijk van start

De inrichting van een 2,5 hectare groot begraafbos op de parkbegrafplaats Heimolen is eindelijk van start gegaan. Twee jaar geleden werden deze plannen reeds aangekondigd en Sint-Niklaas was zo de eerste Vlaamse en Belgische stad die dergelijke begraafplaats in de praktijk wou brengen, maar problemen met vergunningen maakten dat de werken niet van start konden gaan en andere steden soortgelijke plannen realiseerden: op 1 januari 2011 nam het Antwerpse Schoonselhof als eerste een urnenbos in gebruik en exact een jaar later opende Hasselt zijn strooibos. In Sint-Niklaas vindt de overledene rust in een biologisch afbreekbare urne tussen de lindebomen: net als Antwerpen kiest ook Sint-Niklaas dus voor het “Duitse model”. Terug naar de natuur is de duidelijke boodschap: geen zerken, naamplaatjes of kruisjes. In totaal worden 7.250 bomen aangeplant maar niet aan elke boom zullen overledenen begraven worden: het begraven van urnen is alleen toegelaten in een zone van tien meter breed die doorheen het bosgebied van 24.500 vierkante meter loopt. In die zone komen 200 grote lindebomen te staan. De eerste jaren kunnen er vier overledenen per boom worden begraven, na tien jaar zullen er zes mensen per boom kunnen begraven worden. In het bos komt er ook een centrale open plaats die als asweide zal gebruikt worden. Doorheen het begraafbos komen ook wandelpaden, rustpunten en plaatsen met bloemen en grassen. De nadruk ligt op rust, sereniteit en ecologie: de klassieke begraafplaats maakt plaats voor een laatste rustplaats in het groen. Men hoopt dat de eerste begraafplaats in het begraafbos plaats zal kunnen hebben in het najaar. Groen begraven is duidelijk in opmars in Vlaanderen.

OPEN DEURDAGEN

Museum voor Grafkunst, O.L.V. - Voorplein 16, 1020 Laken

U bent welkom in het Museum voor Grafkunst op de volgende dagen in 2012

-zondag 22 april: Erfgoeddag

-zondag 5 mei: ledendag i.s.m. Davidsfonds

-zondag 3 juni: ook rondleiding n.a.v. de Week van de Begraafplaatsen

-Juli en augustus gesloten

-zaterdag 15 en zondag 16 september: Open Monumentendagen

Meer informatie wordt tijdig verstrekt op www.epitaaf.org/actueel.html

14

LIDMAATSCHAP EPITAAF 2012

We nodigen u graag uit om uw lidmaatschap voor 2012 in orde te brengen. Dit kan door het overschrijven van 25 euro op rekeningnummer: 068-2039260-56, met vermelding van naam, adres en "lid 2012".

Dankzij uw lidmaatschap kunnen we blijven ijveren voor het behoud van waardevolle graftekens in Vlaanderen en Brussel én steekt u ons een hart onder de riem bij het onderhoud van het Museum voor Grafkunst. Wij zullen u op regelmatig tijdstippen informeren over onze eigen werking en ruimer nieuws bezorgen over alles wat het funeraire betreft. Daarnaast hebt u gratis toegang tot het Museum voor Grafkunst en organiseren we ledendagen.

- 25 € gewoon lid
- 125 € steunend lid
- 1500 € beschermend lid

overschrijven op rekeningnummer: 068-2039260-56

IBAN: be20 0682 0392 6056 BIC : GKCCBEBB

Voor de registratie en communicatie is het belangrijk om bij de overschrijving melding te maken van de naam van het lid, met adres, e-mail, jaartal lidmaatschap en één van de hierboven vermelde termen.